

PATVIRTINTA
Mažeikių r. Tirkšlių darželio „Giliukas“
direktoriaus 2026 m. liepos 23 d.
įsakymu Nr. V1-111

**MAŽEIKIŲ R. TIRKŠLIŲ DARŽELIO „GILIUKAS“
DARBUOTOJŲ APRŪPINIMO ASMENINĖMIS APSAUGOS PRIEMONĖMIS
TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Mažeikių r. Tirkšlių darželio „Giliukas“ (toliau – Darželis) darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato būtiniausius darbuotojų darbe naudojamų asmeninių apsaugos priemonių reikalavimus.

2. Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo ir kitų darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimai dėl darbuotojų darbe naudojamų asmeninių apsaugos priemonių taikomi įvertinus Aprašo specifinius reikalavimus.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **Asmeninė apsaugos priemonė** (toliau – AAP) – priemonė, skirta darbuotojui dėvėti ar turėti, kad jį apsaugotų nuo profesinės rizikos veiksnių ir (ar) pavojų, galinčių kelti grėsmę darbuotojo saugai ir sveikatai, taip pat kitas šiam tikslui skirtas priedas ar reikmuo.

3.2. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip apibrėžiamos Lietuvos Respublikos Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme.

4. AAP turi būti naudojama, kai negalima išvengti rizikos arba pakankamai jos apriboti techninėmis kolektyvinėmis apsaugos priemonėmis, darbo organizavimo priemonėmis, metodais ar tvarka.

**II SKYRIUS
DARBDAVIO PAREIGOS**

5. Vadovaujantis profesinės rizikos vertinimo dokumentais, darbdavys (toliau – Darželio direktorius) privalo:

5.1. užtikrinti AAP įsigijimą, išdavimą, apskaitą ir priežiūrą (Aprašo 3 priedas):

5.1.1. parengti ir suderinti su darbuotojų atstovu, o jam nesant – su darbuotojais, AAP išdavimo ir grąžinimo tvarką ir jos laikytis;

5.2. nemokamai aprūpinti darbuotojus AAP, kurios reikalingos pagal profesinės rizikos vertinimo rezultatus ir atliekamo darbo pobūdį.

5.3. užtikrinti, kad darbuotojams nemokamai išduodamos AAP (Aprašo 2 priedas):

5.3.1. būtų tinkamos apsaugoti nuo darbo vietoje esančių rizikos veiksnių;

5.3.2. atitiktų darbo sąlygas ir darbuotojo poreikius;

5.3.3. būtų tinkamo dydžio ir patogios naudoti.

5.4. jei darbuotoją veikia keli rizikos veiksniai, aprūpinti visomis reikalingomis ir tarpusavyje suderintomis AAP;

5.5. nustatyti AAP naudojimo tvarką, naudojimo trukmę, keitimo periodiškumą ir naudojimo sąlygas, atsižvelgiant į profesinės rizikos vertinimo rezultatus;

5.6. užtikrinti, kad daugkartinio naudojimo AAP būtų tinkamai prižiūrimos, valomos, prireikus dezinfekuojamos, taisomos arba pakeičiamos naujomis. Jei tomis pačiomis AAP naudojasi keli darbuotojai, jos prieš pakartotinį naudojimą turi būti išvalytos ir dezinfekuotos;

5.7. informuoti darbuotojus apie išduodamų AAP paskirtį, naudojimo taisykles, priežiūrą ir laikymą bei užtikrinti, kad naudojimo instrukcijos būtų prieinamos darbuotojams;

5.8. organizuoti darbuotojų instruktavimą ir, kai reikia, praktiškai parodyti, kaip tinkamai naudoti AAP.

5.9. pakeisti susidėvėjusias, sugadintas ar nebetinkamas naudoti AAP naujomis. Išskyrus atvejus, kai asmeninės apsaugos priemonės susidėvėjo, buvo sugadintos ar dingo dėl darbuotojo kaltės.

5.10. Konsultuotis su darbuotojų atstovais arba darbuotojais dėl AAP parinkimo, naudojimo ir kitų su darbuotojų sauga susijusių klausimų.

III SKYRIUS DARBUOTOJO PAREIGOS

6. Darbuotojas, pasirašydamas AAP naudojimo tvarką (Aprašo 4 priedas), įsipareigoja:

6.1. prieš pradėdamas darbą, įsitikinti, kad jam išduotos ir naudojamos visos darbui būtinos asmeninės apsaugos priemonės. Kai teisės aktai ar Darželio vidaus dokumentai numato AAP naudojimą, darbą atlikti tik jas dėvint ir naudoti viso darbo metu pagal paskirtį.

6.2. tinkamai naudoti, saugoti ir prižiūrėti jam išduotas AAP. Pastebėjus, kad AAP yra susidėvėjusios, pažeistos, užterštos ar kitaip netinkamos naudoti, nedelsiant apie tai informuoti tiesioginį vadovą ar kitą Darželio atsakingą asmenį ir nenaudoti netinkamų AAP.

6.3. pasibaigus darbui arba nebesinaudojant AAP, jas išvalyti (jeigu tai numatyta), grąžinti ar padėti į nustatytą laikymo vietą pagal Darželio nustatytą tvarką.

6.4. saugoti jam išduotas AAP ir jų neperduoti naudoti kitiems asmenims, jeigu Darželio nustatyta tvarka nenumato kitaip.

6.5. Lietuvos Respublikos darbo kodekso ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka atlyginti žalą, jeigu darbuotojui išduotos AAP dėl jo kaltės buvo prarastos, sugadintos ar sunaikintos.

IV SKYRIUS ASMENINIŲ APSAUGOS PRIEMONIŲ IŠDAVIMAS, LAIKYMAS IR PRIEŽIŪRA

7. Asmeninės apsaugos priemonės darbuotojui išduodamos tik įvertinus jį veikiančius rizikos veiksnius ir parenkamos tokios, kad apsaugotų darbuotoją nuo rizikos veiksnių poveikio (Aprašo 1 priedas).

8. Prieš išduodant darbuotojui AAP (Aprašo 2 priedas), jo turi būti patikrintos ir įsitikinta, kad yra tinkamos naudoti, nepažeistos, švarios bei atitinka teisės aktų ir gamintojo nustatytus reikalavimus.

9. Darbuotojui nemokamai išduotos AAP yra Darželio nuosavybė. Pasibaigus darbo santykiams arba kai jų nebereikia darbo funkcijoms atlikti, jos grąžinamos Darželio nustatyta tvarka.

10. Kitam darbuotojui gali būti išduodamos tik išvalytos, išskalbtos (jeigu taikoma) ir dezinfekuotos AAP, jeigu po tokių procedūrų jos išlieka tinkamos naudoti ir užtikrina nustatytą apsaugos lygį.

11. AAP turi būti laikomos vadovaujantis gamintojo parengtoje naudojimo instrukcijoje nustatytais reikalavimais bei Darželio nustatytos tvarkos.

12. AAP už Darželio ribų leidžiama išsinešti tik tada, kai tai būtina darbo funkcijoms atlikti arba tai numatyta Darželio nustatytoje tvarkoje.

13. AAP laikomos tam skirtose vietose, užtikrinant jų apsaugą nuo sugadinimo, užteršimo ir neleistino naudojimo. Prieigą prie jų turi tik Darželio direktoriaus įgalioti asmenys.

14. Darbuotojams draudžiama išduoti neišvalytas, neišskalbtas (jeigu taikoma), nedezinfekuotas ar kitaip netinkamas naudoti AAP.

15. AAP, kurių apsauginės savybės dėl nusidėvėjimo, pažeidimų, netinkamos priežiūros ar kitų priežasčių yra sumažėjusios, negali būti išduodamos ar naudojamos.

16. Jeigu darbuotojas sirgo infekcine liga ir yra pagrįsta rizika, kad jo naudotos AAP galėjo būti užterštos biologiniais veiksniais, jos turi būti dezinfekuotos arba, jeigu dezinfekavimas neužtikrina saugaus naudojimo, sunaikintos. Prireikus dezinfekuojamos ir jų laikymo vietos.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Darželio direktoriaus patvirtintas Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis sąrašas (normos) yra šio Aprašo neatskiriama dalis ir privalomas visiems Darželio darbuotojams, kuriems, atsižvelgiant į atliekamą darbą ir profesinės rizikos vertinimo rezultatus, nustatytas asmeninių apsaugos priemonių naudojimas.

18. Prieš pradedant naudoti AAP darbuotojai turi būti supažindinti su jų naudojimo, priežiūros, laikymo ir grąžinimo tvarka bei, kai būtina, praktiškai apmokyti tinkamai jas naudoti. Supažindinimas ir (ar) mokymas užfiksuojamas Darželio nustatyta tvarka.

19. Ginčai dėl darbuotojų aprūpinimo AAP, jų naudojimo ar kitų su šio Aprašo įgyvendinimu susiję klausimai sprendžiami Lietuvos Respublikos darbo kodekso, Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

20. Už šio Aprašo įgyvendinimą, darbuotojų aprūpinimą asmeninėmis apsaugos priemonėmis ir šio Aprašo laikymosi kontrolę atsako Darželio direktorius arba jo įgalioti asmenys pagal jiems priskirtas funkcijas.

SUDERINTA

Darbuotojų atstovas:

Mažeikių r. Tirkšlių darželio „Giliukas“ darbuotojų
 aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis
 tvarkos aprašo
 1 priedas

ASMENINIŲ APSAUGOS PRIEMONIŲ (AAP) SĄRAŠAS PAGAL PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIUS IR PAVOJUS

Pavojai	Veikiama (-os) kūno dalis (-ys)	Asmeninės apsaugos priemonės rūšis	Veiklos, kurią vykdant gali prireikti naudoti atitinkamos rūšies asmeninės apsaugos priemonės, pavyzdžiai
1. Fiziniai ir fizikiniai veiksniai ar pavojai:			
1.1. mechaninis pavojus:			
1.1.1. Krintančių arba išlindusių daiktų sukeltas poveikis, susidūrimas su kliūtimi	Akys ir (arba) veidas	Apsauginiai akiniai, uždari apsauginiai akiniai, veido skydeliai	Rankinis kalimas Sandarinimas ir kalimas kalnu Darbai su sriegimo įrankiais Nuolaužų smulkinimas ir pašalinimas Šlifavimo darbai Krūmapjovių arba grandininų pjūklų naudojimas
1.1.2. Kritimas paslydus	Pėdos	Atspari slidimui avalynė	Darbai ant slidžių paviršių Darbai drėgnoje aplinkoje
1.1.3. Statinė apkrova kūno dalims	Keliai (kojų dalys)	Antkeliai	Blokelių, plytelių ir grindinio montavimas ant grindų
	Pėdos	Avalynė su apsauginėmis nosimis	Griovimas Krovinių tvarkymas
1.1.4. Fiziniai sužalojimai (nutrynimai, pradūrimai, įpjovimai, įkandimai, (durtinės) žaizdos)	Akys ir (arba) veidas	Apsauginiai akiniai, uždari apsauginiai akiniai, veido skydeliai	Darbai su rankomis valdomais įrankiais Šlifavimo ir separavimo darbai Kalimas kalnu Nuolaužų smulkinimas ir pašalinimas Šlifavimo darbai Krūmapjovių arba grandininų pjūklų naudojimas

	Plaštakos	Apsauginės pirštinės, apsaugančios nuo mechaninio poveikio	Darbai su aštriais objektais, išskyrus mašinas, kurios gali įtraukti pirštines Nuolatinis pjaustymas rankiniu peiliu gaminant produkciją ir skerdžiant Peilių keitimas pjaustymo mašinose Sodo darbai
	Kūno korpusas, pilvas	Apsauginė prijuostė	Nuolatinis pjaustymas rankiniu peiliu gaminant produkciją

1.2. triukšmas:			
1.2.1. Triukšmas	Ausys	Klausos apsaugos priemonės	Darbai su metalo presais Darbai su pneumatiniiais grąžtais Darbai su elektriniais įrankiais Polių kalimo darbai Medienos apdirbimo ir tekstilės pramonė
1.3. vibracija:			
1.3.1. Vibracija	Plaštakos	Apsauginės pirštinės	Darbai su rankomis valdomais įrankiais
1.4. terminis pavojus:			
1.4.1. Karštis ir (arba) ugnis	Visas / ne visas kūnas	Pirštinės, apsaugančios nuo karščio ir (arba) liepsnos; Movos; Darbo kostiumas ir/ar chalatas; Galvos apdangalas	Darbai esant aukštai temperatūrai, prie karštų spinduliuojančių šaltinių ar ugnies
1.5. elektros pavojus:			
1.5.1. Elektros smūgis (tiesioginis arba netiesioginis sąlytis)	Plaštakos	Elektrą izoliuojančios pirštinės	Įtampingieji darbai arba darbas šalia įtampingųjų dalių esant elektros įtampai Darbas su elektros sistema
1.6. spinduliuotė:			

1.6.1. Nejonizuojančioji spinduliuotė, įskaitant saulės šviesą (išskyrus tiesioginį saulės stebėjimą)	Galva	Kepurės	Darbas atviraime lauke
2. Cheminiai veiksniai (įskaitant nanomedžiagas) ir pavojai:			
2.1. aerozoliai:			
2.1.1. Kietosios medžiagos (dulkės, aerosoliniai oro teršalai, dūmai, skaidulinės medžiagos ir nanomedžiagos)	Kvėpavimo sistema	Kvėpavimo sistemos apsaugos įrenginiai, apsaugantys nuo kietųjų dalelių	Paviršių šlifavimas ir poliravimas
	Plaštakos	Apsauginės pirštinės, apsaugančios nuo cheminio poveikio, ir apsauginis kremas kaip papildoma, antrinė apsauga	Paviršių šlifavimas ir poliravimas
	Akys	Apsauginiai akiniai, uždari apsauginiai akiniai, veido skydeliai	Medienos apdirbimas
2.1.2. Skystis (dulksna ir rūkas)	Kvėpavimo sistema	Kvėpavimo sistemos apsaugos įrenginiai, apsaugantys nuo skysčio dalelių	Paviršių apdorojimas (pvz., lakavimas, dažymas, apdorojimas abrazyviniu srautu) Paviršių valymas
	Plaštakos	Apsauginės pirštinės, apsaugančios nuo cheminio poveikio	Paviršių apdorojimas Paviršių valymas Darbai su skysčių purkštuvais Darbai su rūgštiniais ir šarminiais tirpalais, dezinfekavimo ir ėsdinančiomis valymo medžiagomis
	Visas kūnas	Apsauginiai drabužiai, apsaugantys nuo cheminio poveikio	Paviršių apdorojimas Paviršių valymas
2.2. skysčiai:			
2.2.1. Panardinimas Tiškai, pūslės ir srovės	Plaštakos	Apsauginės pirštinės, apsaugančios nuo cheminio poveikio	Darbai su rūgštiniais ir šarminiais tirpalais, dezinfekavimo ir ėsdinančiomis valymo medžiagomis

2.3. dujos ir garai:			
2.3.1. Dujos ir garai	Kvėpavimo sistema	Kvėpavimo sistemos apsaugos įrenginiai, apsaugantys nuo dujų	Paviršių apdorojimas (pvz., lakavimas, dažymas, apdorojimas abrazyviniu srautu) Paviršių valymas Darbas, kurį atliekant naudojamos dezinfekavimo ir ėsdinančios valymo medžiagos
	Plaštakos	Apsauginės pirštinės, apsaugančios nuo cheminio poveikio	Paviršių apdorojimas Paviršių valymas
	Visas kūnas	Apsauginiai drabužiai, apsaugantys nuo cheminio poveikio	Paviršių apdorojimas Paviršių valymas
	Akys	Apsauginiai akiniai, uždari apsauginiai akiniai, veido skydeliai	Medienos apdirbimas
3. Biologiniai veiksniai ir pavojai:			
3.1. aerozoliuose:			
3.1.1. Kietosios medžiagos ir skysčiai	Plaštakos	Apsauginės pirštinės, apsaugančios nuo mikroorganizmų	Darbas, kurį atliekant yra sąlytis su žmogaus kūno ir gyvūnų skysčiais, audiniais Darbas esant biologinių veiksmų
3.2. skysčiuose:			
3.2.1. Tiesioginis ir netiesioginis sąlytis	Plaštakos	Apsauginės pirštinės, apsaugančios nuo mikroorganizmų	Darbas, kurį atliekant yra sąlytis su žmogaus kūno ir gyvūnų skysčiais, audiniais (įkandimai, įgėlimai) Darbas esant biologinių veiksmų
3.3. medžiagose, žmonėse, gyvūnuose ir kt.:			
3.3.1. Tiesioginis ir netiesioginis sąlytis	Plaštakos	Apsauginės pirštinės, apsaugančios nuo mikroorganizmų	Darbas, kurio metu yra sąlytis su žmogaus kūno ir gyvūnų skysčiais, audiniais (įkandimai, įgėlimai) Darbas esant biologinių veiksmų
	Visas kūnas, dalis kūno	Apsauginiai drabužiai, apsaugantys nuo biologinių veiksmų	

Mažeikių r. Tirkšlių darželio „Giliukas“ darbuotojų
aprupinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis
tvarkos aprašo
2 priedas

DARBUOTOJAMS NEMOKAMAI IŠDUODAMŲ ASMENINIŲ APSAUGOS PRIEMONIŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Darbuotojo pareigos, vieta	Asmeninės apsaugos priemonės pavadinimas	Tinkamumo terminas
1.	Einamojo remonto darbininkas (atlieka smulkaus einamojo remonto darbus)	1. Apsauginiai akiniai, apsaugantys nuo mechaninių pavojų; 2. Darbo pirštinės apsaugančios nuo mechaninių sužalojimų; 3. Avalynė su apsauginėmis nosimis; 4. Antkeliai.	Keičiamos susidėvėjus, sugadinus, praradus apsaugines savybes arba pasibaigus gamintojo nustatytam naudojimo terminui.
2.	Stalius	1. Darbo pirštinės apsaugančios nuo mechaninių sužalojimų; 2. Kvėpavimo sistemos apsaugos įrenginiai (kaukės, respiratoriai), apsaugantys nuo kietųjų dalelių; 3. Apsauginiai akiniai, apsaugantys nuo mechaninių pavojų; 4. Antkeliai; 5. Apsauginės ausinės / ausų kištukai.	
3.	Santechnikas	1. Apsauginiai akiniai, uždari apsauginiai akiniai, veido skydeliai; 2. Apsauginės pirštinės, apsaugančios nuo mechaninio poveikio.	
4.	Virėjas ir pagalbinis virtuvės darbuotojas	1. Pirštinės, apsaugančios nuo cheminio poveikio; 2. Pirštinės, apsaugančios nuo mikroorganizmų; 3. Pirštinės, apsaugančios nuo karščio ir (arba) liepsnos; 4. Darbo kostiumas ir/ar chalatas; 5. Galvos apdangalas; 6. Prijuostė.	
5.	Lauko aplinkos tvarkytojas	1. Apsauginiai akiniai/veido skydelis; 2. Apsauginės ausinės/ausų kištukai; 3. Apsauginės pirštinės; 4. Nuo cheminio poveikio apsaugančios pirštinės; 5. Pirštinės, apsaugančios nuo šalčio; 6. Batų apkaustai nuo slydimo; 7. Drabužiai: šilta striukė, lietaus apsiaustas;	

		8. Kepurė nuo saulės.	
6.	Patalynės ir skalbinių išdavėjas	1. Pirštinės, apsaugančios nuo cheminio poveikio; 2. Kvėpavimo sistemos apsaugos įrenginiai (kaukės, respiratoriai).	
7.	Valytojas	1. Pirštinės, apsaugančios nuo cheminio poveikio; 2. Kvėpavimo sistemos apsaugos įrenginiai (kaukės, respiratoriai); 3. Atspari slydimui avalynė.	
8.	Lauko grupės darbuotojai (mokytojai, mokytojo, mokinio padėjėjas)	1. Batų apkaustai nuo slydimo; 2. Drabužiai, apsaugantys nuo šalčio (striukė, puskombinezonis/liemenė); 3. Lietaus rūbai (lietaus apsiaustas arba neperšlampamas viršutinis sluoksnis pereinamiesiems sezonams); 4. Kepurė.	
9.	Mokytojo, mokinio padėjėjas, grupės pagalbinis darbininkas	1. Pirštinės, apsaugančios nuo mikroorganizmų.	

PASTABOS:

- Asmeninės apsaugos priemonės naudojamos ir keičiamos vadovaujantis gamintojo naudojimo instrukcijoje ar kitoje techninėje dokumentacijoje nustatytais reikalavimais, taip pat jos nedelsiant keičiamos, jeigu susidėvi, sugenda, užteršiamos arba praranda apsaugines savybes.
- Sezoninės asmeninės apsaugos priemonės išduodamos atsižvelgiant į metų laiką ir faktines darbo sąlygas.

SUDERINTA:

Darbuotojų atstovas: _____

Mažeikių r. Tirkšlių darželio „Giliukas“ darbuotojų
aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis
tvarkos aprašo
3 priedas

DARBUOTOJO ASMENINIŲ APSAUGOS PRIEMONIŲ APSKAITOS KORTELĖ NR. ____

Darbuotojo duomenys

Vardas, pavardė	
Pareigos	
Darbo vieta	
Priėmimo į darbą data	
Drabužių dydis	
Avalynės dydis	
Kiti dydžiai (pirštinės, šalmas ir kt.)	

Eil. Nr.	Išduota AAP (pavadinimas, dydis, lygis/klasė, vienkartinė/daugkartinė)	Kiekis	Tinkamumo naudoti terminas	Išdavimo data	Darbuotojo parašas	Pastabos (grąžinta, pakeista ir kt.)
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						

Mažeikių r. Tirkšlių darželio „Giliukas“ darbuotojų
aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis
tvarkos aprašo
4 priedas

**DARBUOTOJŲ, SUSIPAŽINUSIŲ SU DARBUOTOJŲ APRŪPINIMO ASMENINĖMIS APSAUGOS PRIEMONĖMIS, TVARKA
SĄRAŠAS:**

Susipažinimo data	Vardas	Pavardė	Pareigos	Darbuotojo parašas
